

Gespreksnotitie rondetafelgesprek voetbalgeweld

Tweede Kamer, woensdag 31 januari 2024

10:00-11:00 uur, blok 'Wetenschap, experts en driehoek'

Spreeker: dhr. Frank Paauw, portefeuillehouder Crisisbeheersing

Inleiding

Ondanks dat uit de publicatie van politiecijfers¹ over voetbalseizoen 2022-2023 blijkt dat het totaal aantal incidenten is afgenomen ten opzichte van het seizoen ervoor, is het aantal heftige geweldsincidenten nog altijd onacceptabel. In de afgelopen periode hebben diverse wanordelijkheden plaatsgevonden, in de nationale competities en rond Europese wedstrijden, waarbij sprake is van ernstig supportersgeweld. Deze ongeregelde vindingen vinden plaats in en rond de voetbalstadions, leiden tot schade en letsel bij personen, waaronder politiecollega's, en hebben impact op goedwillende supporters. Dit vergt forse politie-inzet ten behoeve van het handhaven van de openbare orde en opsporing van verdachten. Capaciteit die wordt onttrokken aan de basispolitiezorg in de wijken en de reguliere opsporing. Dit leidt tot de volgende aandachtspunten.

Verantwoordelijkheid

Betaald voetbalorganisaties zijn primair verantwoordelijk voor een goede organisatie en veilig verloop van het evenement. De investering in veiligheidsmaatregelen verdient prioriteit. Waar blijkt dat dit tekortschiet, moeten de KNVB en gemeenten verbetermaatregelen afdwingen via licentie- of vergunningseisen.

Weerbaarheid

Het nemen van verantwoordelijkheid is alleen mogelijk als betaald voetbalorganisaties ook weerbaar zijn tegen georganiseerde criminaliteit, oneigenlijke financieringsstromen en ongewenste invloed van risicosupporters. In de loop van 2024 starten het ministerie van Justitie en Veiligheid, Openbaar Ministerie en politie, in samenwerking met onder andere de KNVB en nader te bepalen clubs, een zogenoemde Fieldlab om tot vernieuwende inzichten te komen ten behoeve van het bevorderen van deze weerbaarheid. Het is van belang dat betaald voetbalorganisaties investeren in deze weerbaarheid, zodat signalen vroegtijdig worden herkend en kwetsbaarheden worden weggenomen.

Gezamenlijke wedstrijdvoorbereiding en - evaluatie

Gedegen wedstrijdvoorbereiding in de lokale driehoek met de betaald voetbalorganisatie is essentieel. Vooraf moet nadrukkelijk worden gekeken naar de veiligheidsorganisatie en de capaciteit en kwaliteit van het veiligheidspersoneel in relatie tot de risico's en het aantal toeschouwers. Evaluatie is cruciaal om te beoordelen of partijen de gemaakte afspraken adequaat hebben uitgevoerd. De Regiegroep Voetbal en Veiligheid heeft tijdens een werkbezoek aan het Verenigd Koninkrijk geconstateerd dat de aanpak in beide landen niet fundamenteel verschilt en dat in Nederland op veel terreinen zelfs effectiever kan worden ingegrepen, door de inzet van een mix aan civiel-, bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen. De Regiegroep constateert echter ook dat in het Verenigd Koninkrijk maatregelen steviger, meer en consequenter lijken te worden ingezet en dat deze aanpak daar ook meer wordt uitgedragen, waardoor het potentiële relschoppers afschrikt². Ook uit onderzoek van Berenschot blijkt dat er voldoende maatregelen in Nederland beschikbaar zijn,³. Het consistent en stevig inzetten van

¹ <https://www.politie.nl/nieuws/2023/oktober/18/05-voetbalseizoen-2022-2023.html>,

<https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2023/oktober/voetbal-cijfers-2022-2023.pdf>

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2023/09/28/tk-veilig-en-gastvrij-voetbal/tk-veilig-en-gastvrij-voetbal.pdf>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2023/09/28/tk-bijlage-bij-kamerbrief-vergelijkend-onderzoek-supportersgeweld/tk-bijlage-bij-kamerbrief-vergelijkend-onderzoek-supportersgeweld.pdf>

de beschikbare maatregelen is nodig en daarom onderdeel van het versterkingsplan⁴, dat voortbouwt op de uitgangspunten van het Richtinggevend kader Veilig en Gastvrij voetbal.

Beperken evenement in plaats van opschalen politie-inzet

Het kan niet zo zijn dat de politie genoodzaakt is (extra) capaciteit in te zetten om verstoringen te voorkomen, of moet ingrijpen in situaties die niet door de clubs beteugeld kunnen worden, doordat de infrastructuur, fysieke maatregelen of het veiligheidsconcept van de club te beperkt is. Als de risico's niet te dragen zijn voor de betaald voetbalorganisatie, ligt het voor de hand deze risico's te reduceren door het afschalen van het aantal (uit)supporters, in plaats van het opschalen van de politie-inzet.

Persoonsgerichte aanpak en collectieve maatregelen

Opsporing is gericht op het herleiden van staffbare feiten naar individuele verdachten, maar bij gewelddadige ongeregelde heden en het massaal bezigen van strafbare spreekkoren zien we dat individuen de groep gebruiken om op te gaan in de anonimiteit. Het aanpakken van daders door het vergroten van de pakkans is essentieel en de persoonsgerichte of groepsgerichte aanpak heeft de voorkeur. Waar dit echter onvoldoende effect sorteert in het voorkomen en tegengaan van (collectief) wangedrag, zijn meer generieke maatregelen of beperkingen noodzakelijk.

Georganiseerde groepen, vechtafspraken

Wanordelijkheden vinden veelal plaats in groepsverband. Door groepsdynamiek of georganiseerde groepen die onderling vechtafspraken maken of hit-and-run-acties plegen. Dit manifesteert zich meer in het openbare domein⁵ en leidt tot gerichte confrontaties met politie en heftig geweld tegen collega's. Ook burgers, ondernemers en organisaties ondervinden hier de negatieve gevolgen van. Deze problematiek is grensoverschrijdend (internationale vechtafspraken, vriendschapsbanden) en een repressieve aanpak alleen is niet voldoende. In lijn met het eerdergenoemde versterkingsplan is het ontwikkelen van een brede aanpak die deze groepsdynamiek doorbreekt belangrijk.

Weigeren van Europese risico-supporters na wangedrag

Europese wedstrijden gaan regelmatig gepaard met zeer forse politie-inzet, door het hoge risicoprofiel van verschillende Europese supportersgroepen en het niet kunnen opleggen van reisbeperkingen. De politie heeft daarom recent de oproep gedaan aan burgemeesters om geen uitpubliek meer toe te staan bij Europese wedstrijden van clubs, waarvan de supportersgroepen zich schuldig hebben gemaakt aan (excessief) geweld.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2023/09/28/tk-veilig-en-gastvrij-voetbal/tk-veilig-en-gastvrij-voetbal.pdf>

⁵ <https://bureaubeke.nl/publicaties/het-fenomeen-vechtafspraken-vier-jaar-later/>,
<https://bureaubeke.nl/wp-content/uploads/2022/04/PK118.pdf>